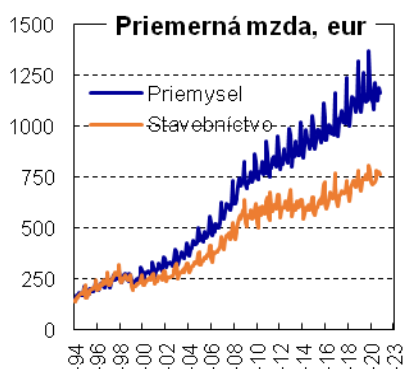
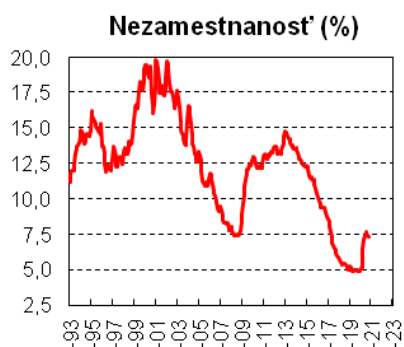
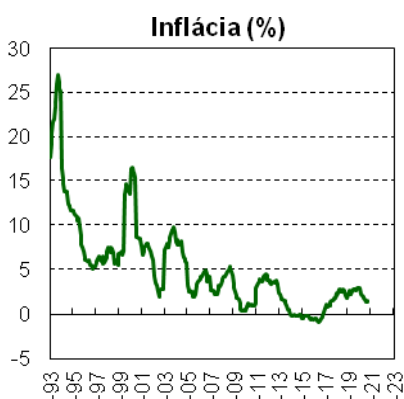
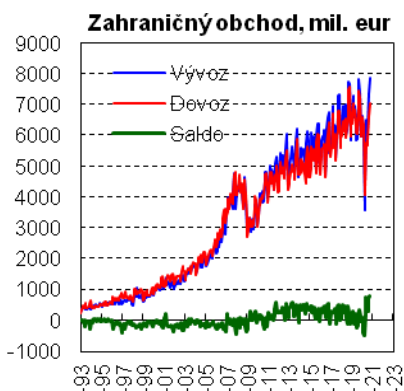




MAKROEKONOMICKÝ A FINANČNÝ VÝVOJ V OKTÓBRI 2020

Doc. Ing. Vladimír Baláž, PhD., DrSc.
uzávierka: 11.1.2021



Celkový ekonomický vývoj

Štatistický úrad SR publikoval správu o vývoji slovenského hospodárstva v treťom štvrtroku 2020. Medziročný ekonomický prepád hrubého domáceho produktu dosiahol 2,4%. Z hľadiska odvetví zaznamenalo najväčší prepád pridanej hodnoty stavebníctvo (-25,3%) a priemysel (-2,2%). Významne rástla výroba a export automobilov, elektrických zariadení a potravín. Veľký pokles v treťom kvartáli však nastal vo výrobe a exporte kovov, a gumy a plastov. Konečná spotreba verejnej správy klesla o 0,3%. Z hľadiska konkrétnych výdavkových oblastí najväčší pád dosiahla domáca spotreba (-8,1%) a spotreba hrubého fixného kapitálu (-8,2%). Príjeme prekvapil export, ktorý narástol o 0,7%.

Celková zamestnanosť v národnom hospodárstve medziročne klesla o 2,2%. Miera nezamestnanosti stúpla o 1,3% a dosiahla 7,2%. Nárast bol relatívne mierny a neohrozil rast miezd. Priemerná nominálna mesačná mzda v národnom hospodárstve v treťom kvartáli dosiahla 1113 eur a bola 4,2% vyššia ako pred rokom. Po zarátaní inflácie priemerná reálna mzda narástla o 2,7%.

Rast počtu dokončených bytov medziročne stúpol o 29,5%, čo však bolo spôsobené najmä odloženými kolaudáciami. Na druhej strane počty začatých bytov klesli o 7,7%.

Pozoruhodným javom bolo, že napriek pandémie v treťom kvartáli dosiahli podniky medziročný rast ziskov – nefinančné o 17,1% a finančné o 44,5%. Rast ziskov ťahali najmä výrobcovia automobilov (+73,1%) a spotrebnej elektroniky (+185,6%).

Výroba a zahraničný obchod

Priemysel zaznamenal v októbri mierny prepád tržieb v porovnaní s minulým rokom. Tržby z priemyselnej výroby na medziročnej báze oproti októbru 2019 celkovo klesli o 3,0%. V automobilovom priemysle tržby medziročne stúpili o 1,6% a výrobe elektrických zariadení o 2,1%. Klesli tržby vo výrobe spotrebnej elektroniky (-3,7%), vo výrobe gumy a plastov (-6,0%) a vo výrobe strojov (-6,5%).

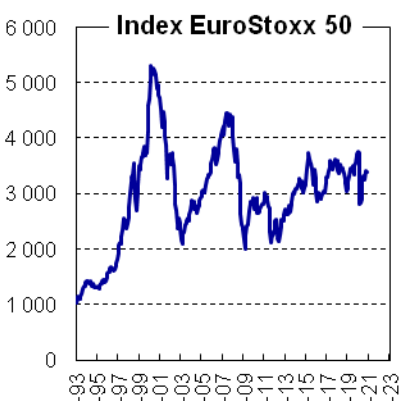
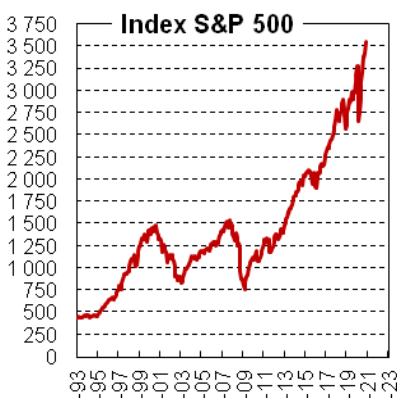
Tržby v stavebníctve zaznamenali v októbri 2020 hlboký pokles o 20,3%.

Zahraničný obchod v októbri 2020 mierne narástol. Vývoz medziročne stúpol o 0,6% a dovoz klesol o 5,7%. Dosiahol sa vysoké kladné saldo vo výške 808 mil. eur.

V novembri 2020 sa **Index ekonomického sentimentu** oproti októbru 2020 znížil o 1,8% (prepočítaný na novú bázu, ktorou je priemer roku 2015). Jeho celková trojmesačná kízavá hodnota dosiahla 86,6%. Za poklesom indexu bol nástup druhej vlny pandémie. Stúpol index sentimentu v priemysle (+3,0%) a v stavebníctve (+1,5%) Vo všetkých iných oblastiach sa očakávania zhoršili. Klesol index v obchode (-1,7%) i v službách (-17,0%). Klesol aj index spotrebiteľskej dôvery (-0,9%).

cenový vývoj

V októbri 2020 sa medziročný rast spotrebiteľských cien zvýšil na 1,6%. Najviac narástli ceny za bývanie a energie (+2,5%), zdravotníctvo (+3,8) a vo vzdelávaní (+2,9%). Nárast cien potravín a nealkoholických nápojov bol menší (+1,0%), Ceny za dopravu klesli o 5,6%.



Ceny priemyselných výrobkov pre tuzemských výrobcov sa v októbri 2020 oproti minulému roku zvýšili o 0,7% a ceny pre export klesli o 2,5%. Ceny výrobcov pre export klesajú už od apríla. Ceny stavebných prác sa v októbri 2020 medziročne zvýšili o 2,4% a ceny stavebných materiálov klesli o 1,8%. Ceny stavebných prác klesajú od marca 2020.

Nezamestnanosť a tržby v maloobchode

V októbri 2020 sa miera nezamestnanosti oproti predchádzajúcemu mesiacu prekvapujúco znížila o 0,18%. Oproti októbru 2019 narástla o 2,4% a dosiahla úroveň 7,4%. Na úradoch práce sa registrovalo 204 tisíc nezamestnaných. Počty nezamestnaných boli medziročne vyššie o 65 tisíc. Zároveň bolo k dispozícii 75 tisíc voľných pracovných miest. Dá sa predpokladať, že po novom roku miera nezamestnanosti mierne stúpne následkom útlmu sezónnych prác.

V októbri 2020 sa na tržbách v maloobchode prejavilo ďalšie zlepšenie. Celkové tržby v porovnaní s októbrom 2019 narástli o 2,8%. Tržby v hypermarketoch však stúpli o 4,1%, kým tržby v malých predajniach klesli o 13,6%.

Verejné financie a finančné trhy

V novembri 2020 pokračoval priaznivý trend vo vývoji verejných financií, no veľkým problém zostáva veľký výpadok príjmov v jarnom období. Schodok v štátnom rozpočte dosiahol 5236 mil. eur (v novembri 2019 bol schodok 1810 mil. eur). Daňové príjmy rozpočtu zaostali za plánom. Výber daní sa naplnil na 83,7%, v tom DPH na 89,3% a spotrebné dane na 86,6%. Výber daní z príjmu právnických osôb sa naplnil na 75,6%. Stále sa prejavuje vplyv odkladu platenia daní a výpadok tržieb a ziskov.

V októbri 2020 dosiahli úroky na spotrebiteľské vklady a úroky na úvery najnižšie úrovne za posledných 20 rokov.

V novembri 2020 akciové trhy v USA i Eurozóne reagovali prezidentské voľby v USA a oznámenie o vývoji novej vakcíny. Kľúčové akciové indexy v USA prudko narástli.

Základné makroekonomické ukazovatele Slovenska

Obdobie	2020 ^e	2020 Q1	2020 Q2	2020 Q3	08/2020	09/2020	10/2020	2021 ^f	2022 ^f
Výroba a zahraničný obchod									
HDP (mil. EUR) bežné ceny, kvartálne	89 600	21 451,8	21 131,8	24 440,1	x	x	x	95 700	99 900
HDP (% rast v stálych cenách)	-6,7	-3,7	-12,1	-2,4	x	x	x	5,5	2,6
Priemyselná produkcia, medziroč. prírastok %	-12,0	-6,9	-28,1	-1,7	-2,6	-0,1	-3,0	10,0	5,0
Stavebná produkcia, medziročný prírastok v %	-10,0	-3,6	-14,8	-17,2	-18,4	-19,7	-20,3	8,0	2,0
Zahraničný obchod (tovary), mil. EUR :									
• Vývoz	72 000	19 188	14 635	19 496	6 215	7 358	7 870	77 000	80 000
• Dovoz	71 000	19 475	14 182	18 126	5 902	6 650	7 063	75 000	78 000
• saldo	1 000	-287	453	1 369	313	708	808	2 000	2 000
Cenový vývoj									
Medziročná inflácia, %	1,9	2,8	2,0	1,5	1,4	1,4	1,6	1,1	1,9
Zamestnanosť a mzdy									
Priemerné mzdy, EUR ^b , za									
• národné hospodárstvo (kvartálne)	1120	1086	1088	1113x	x	x	x	1166	1211
• priemysel	1197	1154	1148	1155	1126	1190	1163	1197	1258
• stavebníctvo	750	718	731	773	761	775	766	770	808
Počet zamestnaných, tis. (kvartálne, VZPS)	2 450	2 552,3	2 504,5	2 529,4	x	x	x	2 460	2 480
Miera nezamestnanosti podľa VZPS (kvartálne)	6,8	6,0	6,6	7,2	x	x	x	6,8	6,2
Evidovaná miera nezamestnanosti v % ^b	6,5	5,1	7,1	7,6	7,6	7,4	7,4	6,0	5,4
• počet evidovaných nezamestnaných ^b	180 000	139 647	194 199	207 266	208 362	203 649	201 281	180 000	150 000
Verejné financie									
Štátny rozpočet: ^a									
Prijmy v mil. EUR	14 200	3 207	5 894	9 913	8 720	9 913	11 499	15 815	x
percento plnenia	92,0	20,3	37,3	62,8	55,2	62,8	72,8	100,0	x
Výdavky v mil. EUR	20 200	4 753	9 803	14 579	12 707	14 579	16 274	23 865	x
percento plnenia	110	25,6	52,8	78,5	68,7	78,5	87,7	100	x
Saldo v mil. EUR	-6 000	-1 546	-3 910	-4 666	-3 987	-4 666	-4 776	-8 049	x
Finančné trhy									
Výmenný kurz USD za EUR ^b	1,1350	1,1023	1,1006	1,1694	1,1828	1,1792	1,1775	1,1300	1,1300
Priemerné úrokové miery z úverov, % ^b									
• podniky nad 5 rokov	2,28	2,26	2,26	2,28	2,28	2,29	2,34	2,00	2,00
• spotrebiteľské do 1 roka	12,35	12,37	12,22	12,50	12,50	12,50	12,24	12,00	12,00
• spotrebiteľské nad 5 rokov	6,26	6,38	6,24	6,18	6,18	6,15	6,11	6,00	6,00
Priemerné úrokové miery zo stavu vkladov, %									
• podniky – netermínované vklady	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
• domácnosti – netermínované vklady	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02
• domácnosti – termínované do 1 roka	0,47	0,48	0,48	0,45	0,45	0,45	0,43	0,40	0,40
Dvojtýždňová repo sadzba ECB v % ^b	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Index DJ Eurostoxx 50 ^b	3286	3440	2950	3292	3298	3261	3180	3400	3500
Index S&P 500 ^b	3500	3070	2973	3322	3392	3366	3419	3600	3700

Zdroje: Štatistický úrad SR, Národná banka Slovenska, Ministerstvo financií. Prognózy sú uvádzané podľa Výboru pre makroekonomické prognózy MFSR. Vysvetlivky: a - ku koncu obdobia; b – priemer za obdobie; e = odhad; f = prognóza, VZPS = výberové zisťovanie pracovných síl = koná sa kvartálne podľa metodiky EÚ. Prognózované a odhadované hodnoty sú vytlačené *kurzívou*.